

ADVENDIAJA TEINE PÜHAPÄEV AD 2024

Lk 21:25–36 (Ho 2:20–22; 1Pt 1:13–17)

25 «Ja päikeses ja kuus ja tähtedes on siis tunnustähti ja maa peal on rahvastel kitsikus ja nõutus merekohina ja veevoogude pärast.

26 Inimesed jäävad hingetuks maailma peale tulevate sündmuste kartuses ja ootuses, sest taeva vägesid kõigutatakse.

27 Ja siis nad näevad Inimese Poega tulevat pilve sees väga ja suure hiilgusega.

28 Aga kui kõik see hakkab sündima, siis tõstke oma pea ja vaadake üles, sest teie lunastus läheneb!»

29 Ja Ta rääkis neile võrdumi: «Vaadake viigipuud ja kõiki puid:

30 kui nad juba pakatavad, siis seda nähes te tunnete iseenesest, et suvi on juba lähedal.

31 Nõnda ka teie, kui te näete kõike seda sündivat, tundke, et Jumala riik on lähedal!

32 Tõesti, ma ütlen teile, see sugupõlv ei kao, kuni kõik on sündinud.

33 Taevas ja maa hävivad, aga minu sõnad ei hävi.

34 Aga hoidke end, et teie süda ei oleks koormatud liigsöömise ega purjutamise ega argielu muredega ja et see päev ei tuleks teie peale äkitselt

35 otsekui linnupael, sest see tuleb kõikide peale, kes maa peal asuvad!

36 Valvake siis igal ajal, paludes, et te oleksite väärilised põgenema kõige selle eest, mis tuleb, ja seisma Inimese Poja ees!»

«Ja päikeses ja kuus ja tähtedes saab olema tunnustähti ja maa peal rahvaste kitsikus meremüha ja lainemõllu nõutuses, inimeste hingetuks jäädes hirmust ja eelaimdusest ilmamaa peale tuleva pärast, sest taeva vägesid raputatakse. Ja siis nad saavad näha Inimese Poega tulemas pilves ühes väe ja suure auhiilgusega. Nende asjade sündima hakates ajage end sirgu ja tõstke üles oma pead, sest teie lunastamine läheneb!» Ja Ta rääkis neile tähendamissõna: «Vaadake viigipuud ja kõiki puid: niipea kui nad juba pakatavad, te mõistate seda nähes iseenesest, et nüüd on suvi lähedal. Nõnda ka teie, niipea kui näete neid asju sündimas, mõistke, et Jumala Kuningriik on lähedal. Tõesti, ma ütlen teile, see sugupõlv ei lähe mööda, kuni kõik on sündinud. Taevas ja maa lähevad mööda, minu sõnad aga ei lähe mööda. Aga olge valvsad iseendi suhtes, et teie südamed ei oleks rõhutud pohmeluses ja purjus olemises ja maise elu muredes, nii et see päev tuleks teie peale ettenägematult otsekui linnupael. See tuleb ju kõigi kogu maa palgel istujate peale. Olge nüüd igal ajal ärksad, anudes, et teid arvatakse väärt olevat ära põgenema¹ kõigest sellest, mis on sündimas, ja seisma Inimese Poja ees!»

¹ Või: «et teil oleks jõudu ära põgeneda».

Sissejuhatus

Kiriku pärimuse järgi on kolmanda evangeeliumi autoriks arst Luukas, kes oli sündinud Antiokia paganlike vanemate lapsena². Kuigi vahel on arvatud, et Luukas võis juba varasemalt kuuluda Jeesuse laiemasse õpilasteringi (nn seitsmekümne hulka), on kirikuisad valdavalt veendunud, et temast sai kristlane Pauluse kuulutustöö tulemusena, kelle saatja Luukas tema teisel ja kolmandal misjonireisil oli, jäädes Pauluse juure ka tema vangipõlvpäevil.

Luuka evangeeliumi 21. peatükk toob ära Jeesuse ettekuulutuse Jeruusalemma hävitamise kohta, kuid ei maini selle ettekuulutuse täitumist, seega on tõenäoline, et evangeelium on kirjutatud enne aastat 70. Ning kuna evangeeliumi järg, Apostlite tegude raamat, lõpeb kirjeldusega Pauluse jõudmisest Rooma, kus apostel viibis [vähemalt] kaks aastat enne oma märtrisurma aastal 64, tundub üsna tõenäoline, et evangeelium on valminud hiljemalt 60. aastate esimesel poolel.

Olles ise endine paganausuline, väljendab Luukas oma evangeeliumis kindlat veendumust Jeesuses teostunud lunastuse universaalsusest: see ei ole mõeldud mitte ainult juutidele, vaid kõigile rahvastele: «Nõnda on kirjutatud, et Messias pidi kannatama ja kolmandal päeval üles tõusma surnuist. Ja Tema nimel peab kuulutatama meelearandust pattude andeksandmiseks kõigi rahvaste seas, alates Jeruusalemmast.» (Lk 24:46j)

Luuka evangeelium (nagu ka Apostlite tegude raamat) algab sissejuhatusega, milles raamatu esmase adressaadina märgitakse «üliaulist Teofilost³», samuti kirjeldab Luukas sissejuhatuses nii oma töömeetodit kui eesmärki: «Juba mitmed on võtnud kätte koostada jutustus neist asjust, mis meie seas on aset leidnud, nõnda nagu seda on meile edasi andnud need, kes ise algusest peale on seda oma silmaga näinud ja on saanud sõna sulasteks. Seepärast on mullegi tundunud õige, pärast kõigega algusest peale täpset tutvumist, kirjutada sinu jaoks, üliauline Teofilos, järgemööda kõik üles, et sa võiksid õppida tundma sulle õpetatud asjade usaldusväärsust.» (Lk 1:1–4)

Arvatavasti oli Teofilos ristiusust huvitunud pagan, võib-olla ka juba ristimiskandidaadiks vastuvõetu, kes sellisena kehastab õigupoolest kogu inimkonda, kellele Kristuse jüngrid on kutsutud evangeeliumi kuulutama. Seda tasub ka evangeeliumi paremaks mõistmiseks pidevalt meeles pidada, iseäranis kahest aspektist: esiteks juba mainitud universaalsus, mis seisneb selles, et kristlik rõõmusõnum on mõeldud (ja möödapääsmatult vajalik) kõigile rahvastele.

² Seda, et tegemist oli sünni poolest paganaga, võib järeltada apostel Pauluse sõnadest Kirjas koloslastele, kus apostel nimetab ainsaiks ümberlõigatute hulgast tema juurde jäänud kaastöölisteks Aristarhost ja Markust, andes seejärel edasi tervitused ka «armsalt arstilt Luukaselt» (vt Kl 4:10–14).

³ Nimi Θεόφιλος tähendab «Jumala sõber».

Ning teiseks: kuna autori eesmärgiks ei ole mitte rahuldada lugejate uudishimu, vaid neid usuliselt veenda, on ta ajaloolisele tõepärasusele piinliku täpsusega truuks jääda püüdes (vt nt Lk 3:1j.) oma teose üles ehitanud viisil, mis toob esile kristluse olulisimad õpetuslikud ja usutunnistuslikud tõed. Parimal viisil väljendavad seda taotlust ehk Emmause jüngrite loos öeldud sõnad: «Ja hakates peale Moosesest ja Prohvetitest, seletas Jeesus neile ära kõigist kirjadest selle, mis Tema kohta käib.» (Lk 23:27)

Keelelisi märkuseid

Tunnustähti – σημεία – sõna σημείον – «tunnustäht», «imetegu» – tuleneb sõnast σημά – «märk», «tähis».⁴

Rahvastel – ἔθνων – sõna ἔθνος tuleneb tõenäoliselt sõnast ἔθω – «tava», «komme»⁵ – ja võib tähistada nii rahvahulka kui ka rahvast, rahvust, suguharu, samuti paganaid, paganarahvaid.

Merekohina – ἤχους θαλάσσης – sõna ἤχος⁶ tähendab «[vali] heli», «müra», «mühin», «kohin». Sõna θάλασσα tuleneb tõenäoliselt sõnast ἄλς – «sool» – ja tähendab eeskätt «meri», kuigi võib tähistada ka järve⁷. Isegi ilma määrava artiklita võib sõna θάλασσα tähistada ka konkreetset merd, eeskätt Vahemerd ja Punast merd.

Maailma – τῆ οἰκουμένη – sõna οἰκουμένη tähistab eeskätt asustatud maailma, ent võib hõlmata ka kogu maailma ja isegi tervet universumit.

Ootuses – προσδοκίας – sõna προσδοκία koosneb eeskätt ettepoole suunatud tähistavast eessõnast πρὸς ning ootust, arvamist, mõtlemist, kujutlemist tähistavast verbist δοκέω.

Vägesid – δυνάμεις – sõna δύναμις tähendab «vägi», «võim», «võime».⁸

Hiilgusega – δόξης – sõna δόξα tuleneb verbist δοκέω – «arvama», «mõtlemine», «[kellestki midagi] pidama» – ja tähendab eeskätt «arvamus», «hinnang», tähistades sellest tulenevalt ka kellegi väärikust⁹, auväarsust, hiilgust, sära, majesteetlikkust, aulisust.

⁴ Siit on pärit ka märgiteadust tähistav sõna «semiootika».

⁵ Siit on pärit ka sõna ἦθος – «eetos».

⁶ Siit on pärit ka sõna ἤχώ – «kaja».

⁷ Vastupidiselt sõnale λίμνη, mille esmaseks tähenduseks on «järv», ent mis võib tähistada ka merd.

⁸ Muuhulgas tulenevad siit näiteks sõnad «dünamiit» ja «dünamo».

⁹ Sarnaselt heebrea sõnale תְּבָאָה – «au», «auhiilgus» – ehk ka kaalukust.

Lunastus – ἡ ἀπολύτρωσις – sõna ἀπολύτρωσις – sõnasõnalt «äralunastamine» – tähistab eeskätt lunastamise kui kellegi vabaksostmise, lunaraha maksmise akti või ka lunastatu vabaks laskmise akti, s.t lunastamise lõpuleviimist.

Võrdumi – παραβολήν – sõna παραβολή – «tähendamissõna», «võrdlus», «võrdum», «mõistukõne», «õpetussõna» – koosneb lähedust, sarnasust, seotust või ka vastandust tähistavast eessõnast παρά ja verbist βάλλω – «heitma», «viskama», «puistama».

Tunnete – γινώσκετε – sõna γινώσκω tähendab «tundma», «teadma», «ära tundma», «mõistma», «taipama».

Riik – ἡ βασιλεία – sõna βασιλεία – «kuningriik», «valitsus» – tuleneb tõenäoliselt sõnast βᾶσις, mis selles kontekstis tähistab kõrgemal kohal seismist.

Tõesti, ma ütlen teile – ἀμὴν λέγω ὑμῖν – sõna ἀμὴν tuleneb heebrea sõnast אָמֵן – «aamen», «tõesti», «sündigu nõnda».¹⁰

Ei kao – οὐ μὴ παρέλθῃ – sõna παρέρχομαι tähendab siin «mööda minema», «mööduma», «lõppema».

Liigsöömise – ἐν κραিপάλῃ – sõna κραিপάλῃ tähistab eeskätt pohmelust ehk kassiahastust.¹¹

Argielu – βιωτικαῖς – sõna βιωτικός tuleneb sõnast βίος – «elu» – ning tähistab eeskätt maisesse ellu puutuvat.

Muredega – μερίμναις – sõna μέριμνα – «mure» – tähendusvarjundiks on hirmul, kahevahel, segaduses, murest halvatud olemine.

Äkitselt – αἰφνίδιος – sõna αἰφνίδιος koosneb eitavast eesliitest α ja sõnast φαίνω – «valgustama», «valge ette tooma», «ilmutama», «ilmuma», «nähtavaks saama» – ning tähendab «ettenägematu», «ettearvamatu».

Valvake – ἀγρυπνεῖτε – sõna ἀγρυπνέω tuleneb eitavast eesliitest α ja sõnast ὕπνος – «uni» –, tähistades nõnda ärkvel/ärgas olemist.

Ajal – καιρῶ – sõna καιρός tähistab enamasti kindlalt määratletavat aega ja ajavahemikku või kindlaksmääratud ajahetke.

Paludes – δεόμενοι – sõna δέομαι tähendab «[millestki] puudust tundma», «[midagi] soovima/ihaldama», «anuma», «paluma».

¹⁰ On oluline tähele panna, et Jeesus ei oota mitte kuulajate «aamenit» kinnitusena oma sõnade tõesusele, vaid alustab olulisi sõnavõtte ise «aameniga», nõnda nii oma sõnade tõesust kinnitades kui oma jumalikku meelevalda demonstreerides.

¹¹ Soome keeles – ladina *crapula* vahendusel – «krapula».

Oleksite väärilised – καταξιωθητε – sõna καταξιόω tähendab siin «leitud/arvatud väärt olema».¹²

Sisuline analüüs

Luuka evangeeliumi kahekümne esimese peatüki algus leiab Jeesuse Jeruusalemma templist, kus Ta kiidab vaest lesknaist tema suuremeelse ohvrianni eest. Seejärel viitab keegi templi ilule ja seda ehtivatele töötusandidele – ilmselt selleks, et näidata, et vaene lesknaine pole ainus, kes oskab Jumala pühamut hinnata ja selle heaks annetada.

Jeesuse vastus on täiesti ootamatu, kuna Ta pöörab pilgu tulevikku ja hakkab kõnelema mitte ainult Jumala templit, vaid ka Tema rahvast tabavast hävingust: tempel kistakse maha, nii et sellest ei jää kivi kivi peale, tulevad sõjad ja rahutused, maavärinad, näljahäda, katk ning muud hirmsad katsumused ja tunnustähed nii maa peal kui taevas, «rahvas tõuseb rahva vastu ja kuningriik kuningriigi vastu (Lk 21:10).

Eraldi katsumused tabavad juba varem Jeesuse jüngreid: «Aga enne seda kõike panevad nad oma käed teie külge ja kiusavad teid taga, andes teid ära sünagoogidesse ja vanglatesse, teid veetakse kuningate ja maavalitsejate ette minu nime pärast.» (Lk 21:12) Eriti rängaks teeb olukorra see, et need, kes Jeesuse omasid vihkavad, reedavad ja surma saadavad, on nende oma «vanemad ja vennad ja sugulased ja sõbrad» (Lk 21:16). Siiski julgustab Jeesus oma jüngreid mitte muretsema, kinnitades, et Tema ise annab neile tarkuse, mille vastu ei saa seista ega rääkida keegi vastastest – õigupoolest võiksid nad tagakiusamist lausa tervitada, kuna see annab neile «võimaluse tunnistamiseks» (Lk 21:13) ning nad võivad olla kindlad, et «juuksekarvigi ei saa hukka» nende peast ja vastupidavusega kannatustes nad pärivad oma hinge (Lk 12:18j).

Ajaloosündmused, mida Jeesus ette kuulutas, said teoks mõned aastakümned hiljem, nn Juudi sõdade päevil (aastail 66–74), mille murdepunktiks oli Jeruusalemma piiramine, vallutamine ja purustamine aastal 70. Jeesus kõneleb sellest oma jüngreid hoiatades nõnda: «Aga kui te näete Jeruusalemma sõjalaagreist piiratuna, siis mõistke, et selle laastamine on lähedal. Siis need, kes on Juudamaal, põgenegu mägedele, ja need, kes on linnas, mingu välja, ja kes on maal, ärgu tulgu linna, sest need on kättemaksupäevad, et kõik läheks täide, mis on kirjutatud. Ja nad langevad mõõgatera läbi ja nad viiakse vangi kõigi rahvaste sekka, ja Jeruusalemm jääb paganatele tallata, kuni paganate ajad saavad täis.» (Lk 21:20–22.24)

Selle üle, millal «paganate ajad täis saavad», on palju spekuleeritud. Käesoleva tekstikäsitluse autor on veendunud, et Jeesus ei pea silmas mitte 14. maid aastal 1948, mil sai alguse tänapäevane Iisraeli riik, vaid oma taastulekut aegade lõpul. Nii

¹² Mõnedes käsikirjades kasutatakse siin sõna καταχύω – «tugev olema», «jõudu omama», «võimust saama», «võitu saama».

kõnelevad ka Tema järgnevad sõnad just sellest: mitte enam Juudi sõdadest, vaid viimsetest sündmustest, mis haaravad kogu ilmamaad – veelgi enam, kogu loodut, sest ka taeva vägesid kõigutatakse ja raputatakse, päikeses, kuus ja tähtedes nähakse tunnustähti ning meri tõuseb ja kohiseb hirmuäratavas lainemöllus.

Millised need tunnustähed täpselt on, seda pole mõtet praegu mõistatada, kuna Jeesuse sõnadest on selge, et kui need sünnivad, siis ei tohiks nad kellelegi märkamatuks ega arusaamatuks jääda. Vastupidi, siis on kõigil rahvastel nõutus ja kitsikus ning inimesed jäävad hingetuks. Sõnad, mida originaaltekstis kasutatakse, on mitmetähenduslikud: συνοχή – «kitsikus» – tähistab ühelt poolt ahistavat tunnet, mida võib kirjeldada sõnadega «süda tõmbub kokku» või «pigistab kõri kinni», teisalt aga ka kokku hoidmist – nii, nagu hirmunud inimesed, loomad, linnud ja putukadki üksteise ligi hoiavad, kui tunnevad end ohustatuna. Sõna ἀπορία – «nõutus» – tähistab sõnasõnalt olukorda, kus inimene ei tea enam, kuhu ja kuidas edasi minna, seda, et «tee on püsti ees».

Küllap oleme midagi selletaolist kogunud: inimene tunneb, et miski on väga valesti või et kohe-kohe on juhtumas midagi väga halba ja mitte midagi ei saa teha. See on midagi painaja taolist, mis vahel tabab magavat inimest: ta näeb unes, et peab kellegi või millegi eest põgenema, aga jalad on nii rasked, et neid on peaaegu võimatu maast lahti saada. Või midagi viimasel ajal levinud ärevushäirete sarnast: inimene kuuleb iga oma südamelööki, tal on raske hingata, silme ees läheb mustaks... Kitsikus ja nõutus, millest Jeesus kõneleb, on just selline – ainult et see ei taba mitte vaid loetud inimesi, vaid terveid rahvaid, kogu inimkonda.

«Inimesed jäävad hingetuks maailma peale tulevate sündmuste kartuses ja ootuses, sest taeva vägesid kõigutatakse.» (Lk 21:26) Olukorra kohutavust ja väljapääsmatust ei leevenda isegi see, et nad «näevad Inimese Poega tulevat pilve sees väga ja suure hiilgusega» (Lk 21:27). Vastupidi, see lisab veelgi kohutavust – kui juba armastatud jünger Johannes Patmose nägemuses Jeesust nähes Tema jalge ette otsekui surnu maha langes (Ilm 1:17), siis milline saab olema kõiki teisi haarav hirm Tema auhiilguse ja väe ilmutamisel...

Samamoodi, nagu Jeesus Patmosel oma käe Johannese peale pani ja talle julgustavalt ütles: «Ära kardada! Mina olen Esimene ja Viimne ja Elav. Ma olin surnud, ning ennäe, ma elan igavesest ajast igavesti ning minu käes on surma ja surmavalla võtmed.» (Ilm 1:17j), julgustab Ta nüüd viimsepäeva sündmustest rääkides kõiki oma jüngreid: «Aga kui kõik see hakkab sündima, siis tõstke oma pea ja vaadake üles, sest teie lunastus läheneb!» (Lk 21:28)

Õigupoolest võiksime tõlkida: «Nende asjade sündima hakates ajage end sirgu ja tõstke üles oma pead, sest teie lunastamine läheneb!» On loomulik, et kui inimene kogeb midagi, mis teda kohutab, siis ta tõmbub kõssi, Jeesus aga julgustab omasid selga sirgu ajama ja pead üles tõstma, võiksime ehk lisada ka, et julgelt ja vabalt sisse hingama,

juba ette tõelise vabaduse hõngu tundes, kuna lõpliku lunastamise – kaduvuse, patu, kurja ja surma orjusest vabaks ostmise – hetk on kätte jõudnud. «Lunastamine» ei tähista siinkohal mitte Kristus lunastusohvrit ristil, vaid seda tõelist vabanemist, mida me alles (tihtipeale ägades) ootame ning mille saabumist me loodame: «Mitte üksnes loodu, vaid needki, kellel on Vaimu esmaand, ka meie ise ägame iseenestes, oodates lapseõigust, oma ihu lunastust. Sest me oleme päästetud lootuses. Ent juba nähtava lootmine ei ole lootus: kes siis loodab seda, mida ta näeb?» (Rm 8:22–24)

On mõistetav, et igaüks tahaks teada, millal see kõik aset leiab. Jeesus ei anna muud ajalist määratlust peale selle, et «see sugupõlv ei kao, kuni kõik on sündinud» (Lk 21:32), aga seegi ei tähenda muud, kui et iga sugupõlv peab olema valmis, et tema päevil saab aeg viimaks täis. Võimalikele kahtlustele vastab Jeesus kinnitusega, et «taevas ja maa hävivad, aga minu sõnad ei hävi» (Lk 21:33) – sarnaselt apostel Peetrusele, kes kirjutab: «Issand ei viivita töötust täitmast, nii nagu mõned peavad seda viivitamiseks, vaid Tema on teie vastu pikameelne, sest Ta ei taha, et keegi hukkuks, vaid et kõik jõuaksid meelearandusele.» (2Pt 3:9)

Iga sugupõlv peab ennast silmas pidama ning ärkvel ja kaine olema, hoidudes oma südame koormamisest kõigega, mis ei luba olla Issanda tulemiseks valmis. Jeesus mainib eeskätt liialdamist alkoholiga ja maise elu muresid – mõlemad teevad inimese võimetuks eristama olulist ebaolulisest või isegi tõde valest ning võivad ta sisuliselt halvata, lõksu sattunud linnu sarnaselt püümissesse mässida. Selles ei tohiks olla midagi üle mõistuse käivat, vaid see peaks olema sama enesestmõistetav nagu puude pakatamist nähes taipamine, et suvi on lähedal. Keeruline on pigem mõista, kuidas see kõik on seotud Jumala riigi lähedalolekuga ning mida Jeesus Jumala riiki mainides silmas peab.

Seda, et Jumala riik on lähedal, oli Jeesus öelnud varemgi ning see oli alati seotud Tema enda isikuga, olgu haigete tervendamisel, jüngerite kutsumisel või kurjade vaimude väljaajamisel. Jeesus kinnitab neile, kes Temalt selle kohta aru pärivad, et «Jumala riik on teie seas» (Lk 17:21), ja just seetõttu puudutavad Tema hoiatused mitte ainult aegade lõpul elavaid inimesi, vaid kõigi aegade kõiki sugupõlvi – seda enam, et Inimese Poja naasmisel tõusevad kõik surnud üles ning peavad astuma Tema kohtujärje ette ja need, kes jäävad elama «Issanda tulekuni, ei jõua ette magamaläinutest» (1Ts 4:15).

Võrdlus kõigi maa palgel asujate peale tuleva linnupaelaga (Lk 21:35) ei käi otseselt mitte Inimese Poja naasmise, vaid sellega kaasneva hävingu kohta, millest arvatakse vääriliseks pääsema (või millest pääsemiseks on piisavalt tugevad – vt vastavat keelelist märkust) üksnes need, kes on ärkvel, s.t pole mattunud kõige selle alla, mis inimese südant koormab ja aheldab, ning kes elavad lakkamatus palves, koguni anumises, teadlikuna sellest, et nende ainus lootus on seesama Inimese Poeg, kes on nad lunastanud ning lubab neil enda ees seista ja oma palet näha.

Jutluseks

Advendiaja teise pühapäeva teemaks on EELK Kirikukäsiraamatu järgi «Sinu Kuningas tuleb kirkuses». Kirikukäsiraamat rõhutab ühelt poolt Jumala töotustel rajanevat lootust ja rõõmu, teisalt aga Jumala rahva kohustust oodata Kristuse taastulekut kannatlikult võideldes.

EELK Kirikukäsiraamatu lugemiskava järgi on esimese lugemisaasta Vana Testamendi lugemiseks (Ho 2:20–22) Jumala töotus Iisraelile, et Ta taastab ja uuendab lepingu Tema kui oma armastatuga: «Ma kihlan sind enesele igaveseks ajaks; ma kihlan sind enesele õiguse ja kohtu pärast, armastuse ja halastuse pärast. Ma kihlan sind enesele usu pärast ja sina pead tundma Issandat.»

Esimese lugemisaasta Epistlik (1Pt 1:13–17) on apostel Peetruse manitsus olla kained ning loota Jeesuses Kristuses ilmunud Jumala armule, et saada pühaks, nagu Issand on püha. Peetrus rõhutab Epistlile järgnevates salmides (1Pt 1:18j), et meid pole lunastatud mitte kaduvate asjadega, isegi mitte hõbeda või kullaga, vaid «Kristuse kui laitmatu ja puhta Talle kalli verega».

Esimese lugemisaasta esimene pühakirjalugemine kõneleb eeskätt Kristuse esimesest tulemisest, Evangeelium teisest, Epistel aga keskendub ajale nende kahe vahel. Sarnaselt Epistlile on ka Evangeelium suunatud neile, kes elavad Jumala armule toetudes lõpliku lunastuse lootuses. Jeesus ei varja, et aegade lõpul tabavad mitte ainult inimesi, vaid kogu loodut tohutud vapustused, mille peamiseks eesmärgiks näib olevat mitte ainult tähelepanu äratamine selleks, et kõik oleksid valmis Issandat Tema taastulekul vastu võtma, vaid ka inimeste motiveerimine selleks, et juba praegu – ja igal ajal – elada kuulekalt, mõistlikult ja kainelt, ennast kõigi halvavate himude ja elumurede võrgust välja rebides (või välja rebida lastes).

Evangeeliumile jutlustades ei peaks keskenduma mitte niivõrd lõpuaja kohutavate sündmuste värvikale kirjeldamisele, kuivõrd Kristusesse uskujate julgustamisele, et nende lõplik lunastamine on lähedal, ning sellega kaasnevale manitsusele elada igal ajal kainelt ja mõistlikult, pidades meeles oma kutsumust olla püha, nagu Issand on püha, ning eriti hinda, mida Jumal on meie lunastamiseks maksnud.

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidenä:

1. Esimesed kristlased elasid Issanda peatse naasmise ootuses. Seesama ootus ja lootus on saatnud kristlaskonda läbi sajandite, tõustes esiplaanile iseäranis siis, kui inimkonda on tabanud järjekordsed katsumused, olgu loodusõnnetuste, taudide või sõdade näol. Alati on olnud kohe-kohe saabuva maailmalõpu kuulutajaid ja alati on olnud ka pilkajaid, kes küsivad: «Kuhu see teie Issand siis jääb?» Vahel kasutatakse

«maailmalõpu» või Issanda taastuleku viibimist argumendina, mille abil üritatakse tõestada kogu kristliku usu tühisust. Pühakirja vastus taoliste etteheidetele on lihtne: Jumal, kes on pikameelne ja halastaja, tahab anda võimalikult paljudele inimestele võimaluse meelt parandada, pääseda ja igavene elu pärida.

2. Siiski on ettekuulutused Issanda taastulekust ja viimsest kohtust oluline osa kristlikust sõnumist, ühelt poolt hoiatuse ja manitsusena, teiselt poolt aga kinnituse ja julgustusena. Jeesus ütleb selgelt, et Ta tuleb tagasi – väes ja auhiilguses – ning Tema naasmine ei jää mitte kellelegi märkamatuks. Just see on kõigi tunnustähtede ja vapustuste esmane mõte: inimesed üles äratada, et nad mõistaksid, et aeg on käes. See on ka põhjus, miks taolised sündmused on saatnud inimkonda läbi aegade – et kõigi aegade inimesed oleksid teadlikud, et nad peavad kord Jumala palge ette astuma ja Talle oma elu üle aru andma. Kõigi aegade inimesed, iga sugupõlv, ka praegune, peab elama kainelt ja mõistlikult, hoidudes kõigest, mis võib neid linnupaelana endasse mässida ja hukatusse saata, ning pidades meeles, millist hinda Jumal on nende lunastamiseks maksnud.
3. Kõige olulisem sõnum ongi see, et oleme lunastatud – mitte «kaduvate asjadega, hõbeda või kullaga teie tühisest esiisadelt päritud eluviisist, vaid Kristuse kui laitmatu ja puhta Talle kalli verega» (1Pt 1:18j). Seni, kuni elame siin maailmas, ei ole me lunastuse täiusest veel lõpuni osa saanud, kuna me «ägame iseenestes, oodates lapseõigust, oma ihu lunastust» (Rm 8:23). Kui Inimese Poeg tagasi tuleb, siis viib Ta meie lunastamise lõpule, seepärast Ta julgustab oma jüngreid kõigil aegadel: ükskõik, mis teie ümber sünnib, möllaku meri, värisegu maa, kõigutatagu kasvõi taeva vägesid, teie ajage ennast sirgu ja tõstke oma pead üles, teades, et teie lunastus on lähemal kui kunagi varem. Seda, millal Issand tuleb, me ei tea, aga me teame, et Ta tuleb – palugem ja anugem Tema armu, et meid arvataks väärilisteks Teda rõõmu ja lootusega vastu võtma!